

Von er ekki aðferð! Fjölmennningarstefna SSNE

Kynning á Árþingi SSNE 17. apríl 2021

Gunnar Gíslason

Afhverju?

- Íbúarnir eru verðmætasta auðlind hvers samfélags og því er það mikilvægt verkefni sveitarfélaganna að taka vel á móti nýjum íbúum, íslenskum sem erlendum. Í þeim tilgangi að vekja til umhugsunar um mikilvægi þessa þáttar hafði stjórn Eypings forystu um að setja saman Fjölmennningarstefnu og Handbók um móttöku innflytjenda í skóla árið 2009.

Hvað er innflytjandi?

- Með hugtakinu innflytjandi (e. immigrant) er átt við útlending sem sest hefur að til langframa í landinu en er fæddur erlendis eða báðir foreldrar einstaklings séu fæddir erlendis eða hafi einhvern tíma haft erlent ríkisfang. Innflytjendur eiga það sameiginlegt að hafa annað mál en íslensku að móðurmáli, en með móðurmáli er átt við það tungumál er barn lærir fyrst (Stefna ríkisstjórnarinnar um aðlögun innflytjenda. Félagsmálaráðuneytið, jan. 2007).

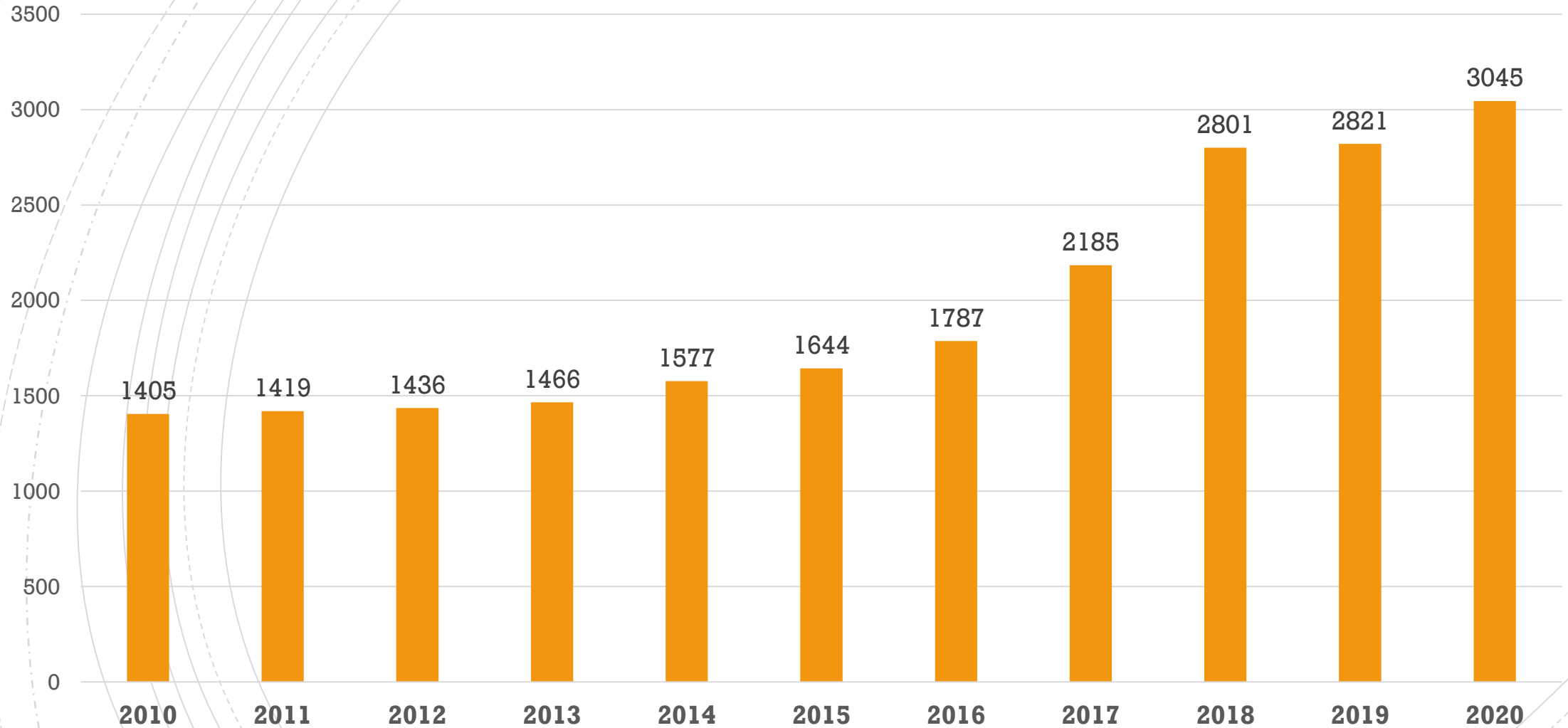
Fordómar?

- Fræðsla og umræða eru mikilvægir þættir í fjölmennningarlegu samfélagi miðað við niðurstöður rannsóknar Guðrúnar Pétursdóttur (2012).
- Helstu niðurstöður rannsóknarinnar sýna að **93% þátttakenda rannsóknarinnar af erlendum uppruna höfðu upplifað einhverja birtingarmynd dulinna fordóma einu sinni eða oft** á því 14 daga tímabili sem þeir fylgdust með framkomu gagnvart sér. Aðeins 35,2% þeirra Íslendinga sem þátt tóku í rannsókninni hafði upplifað það sama gagnvart sér einu sinni eða oft á jafn löngum tíma. Á þessum niðurstöðum var marktækur munur, sem gefur til kynna að hér sé ekki um tilviljun að ræða, heldur sé þessi munur á upplifunum Íslendinga og fólks af erlendum uppruna raunverulegur í samfélaginu.

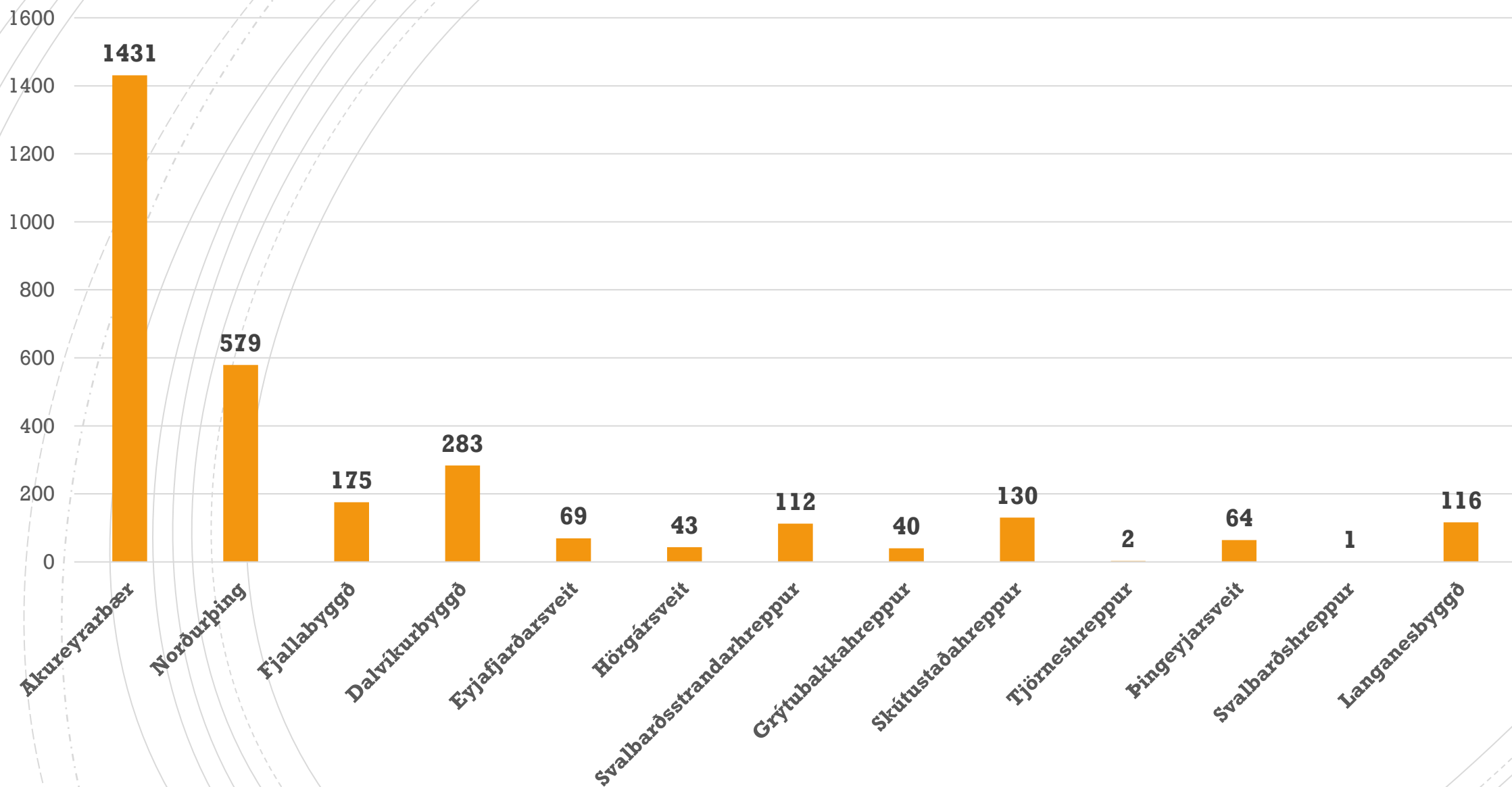
Hefur stefnan
breytt
einhverju?

- Fyrri stefna virðist ekki hafa verið mikið notuð. Sveitarfélögin virðast ekki hafa nýtt sér hana sem fyrirmynd eða grunn að eigin stefnumótun. Þá hefur komið í ljós að Handbók um móttöku innflytjenda í skóla hefur verið lítið notuð og í svörum við fyrirspurnum könnuðust margir núverandi skólastjórar á svæði Eypings ekki við handbókina og höfðu því ekki nýtt hana. Sumir svöruðu því til að þeir vissu af henni en hefðu ekki haft þörf fyrir hana þar sem engir innflytjendur hefðu komið í skóla þeirra.

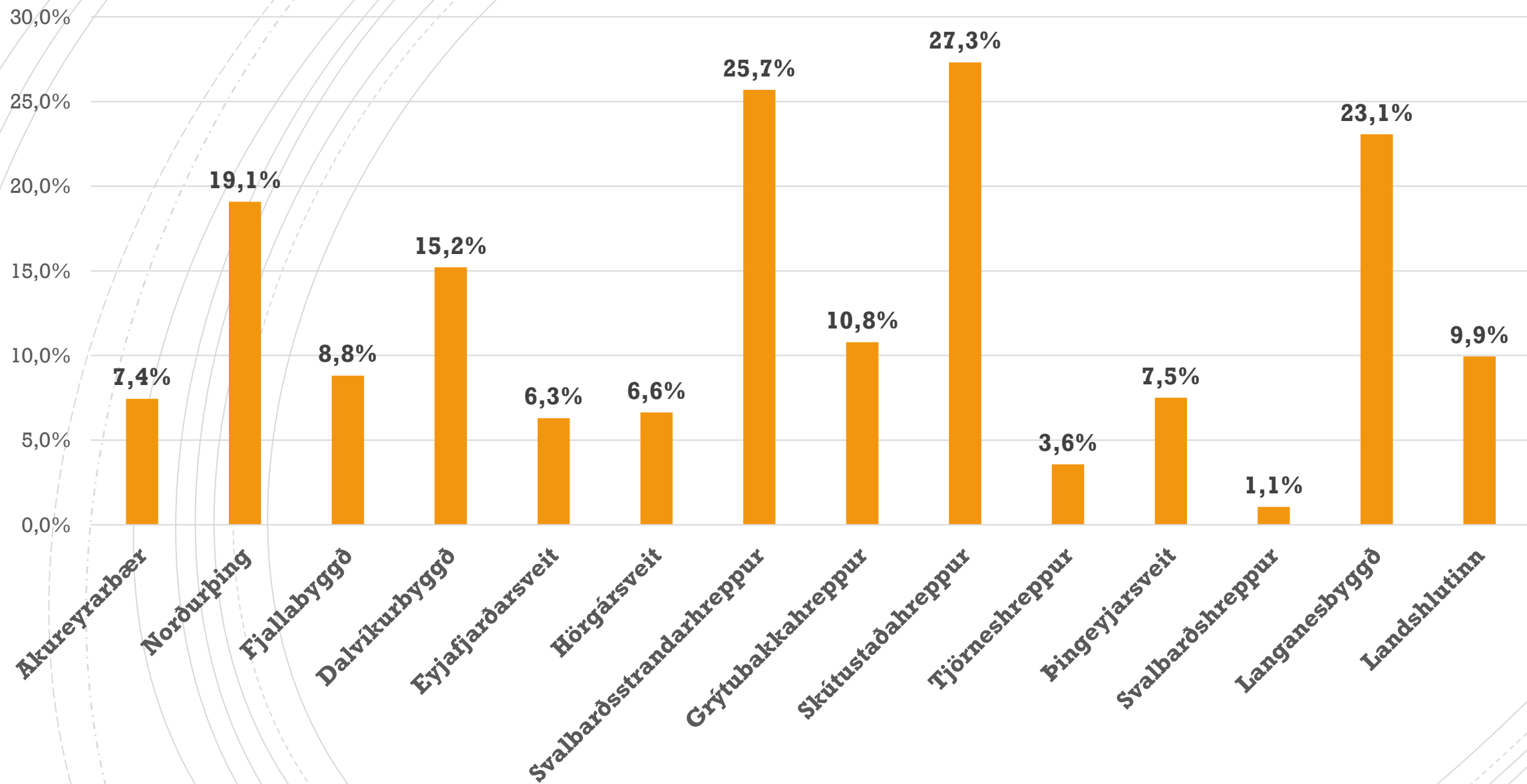
Innflytjendur, fyrst og önnur kynslóð
Mannfjöldi 1. janúar – Norðurland eystra

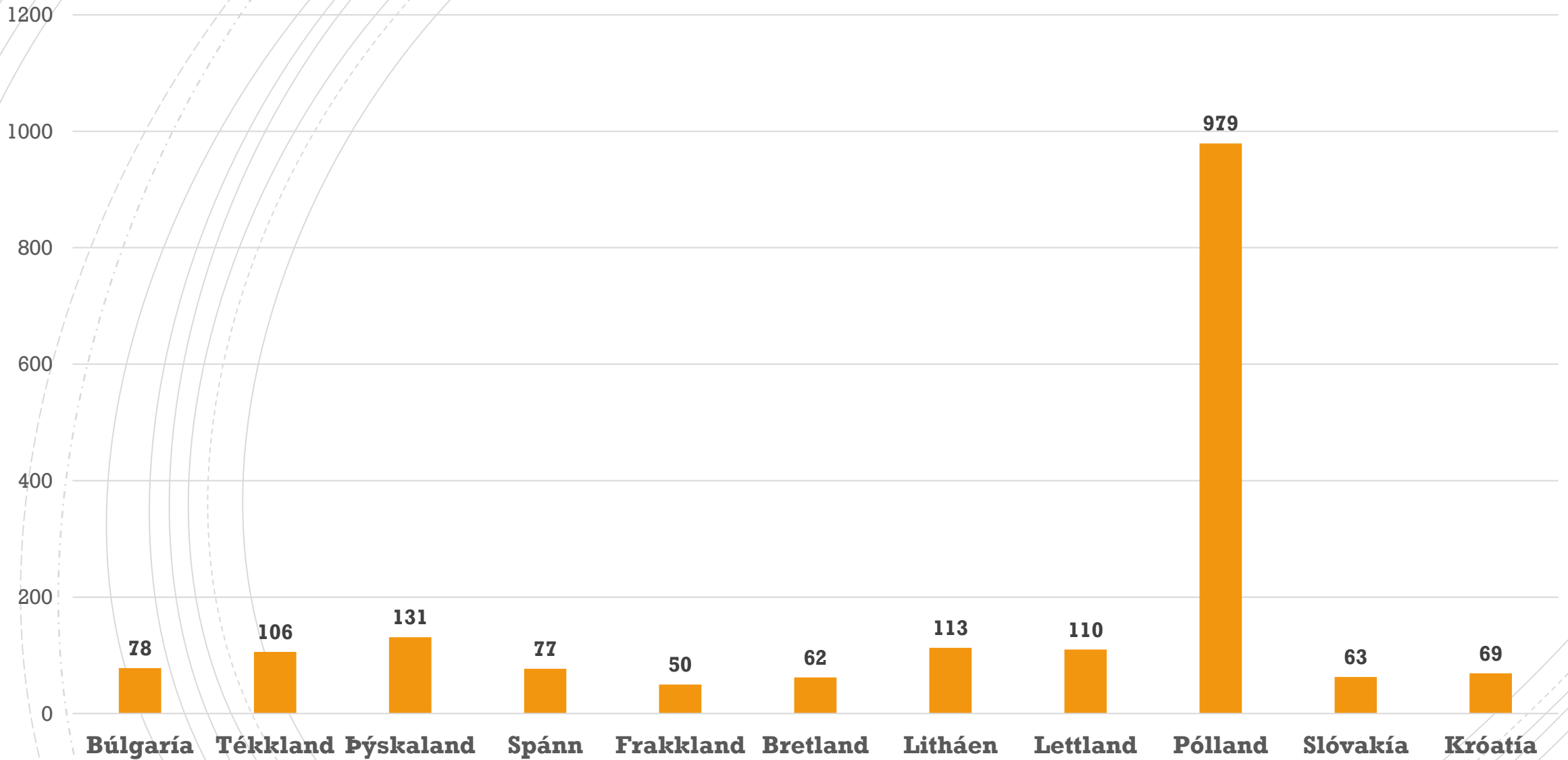
Innflytjendur, fyrst og önnur kynslóð - 2020

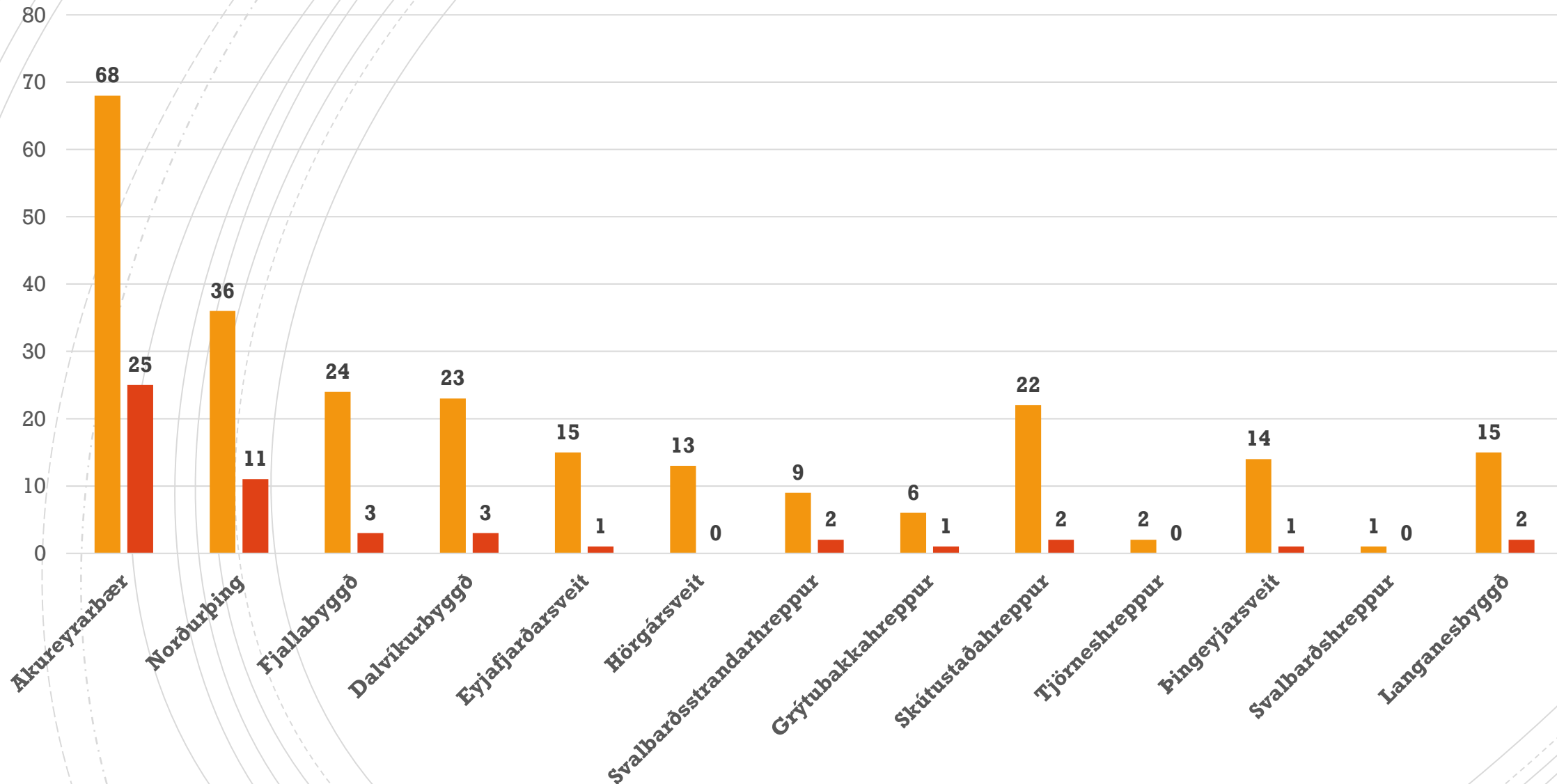
Hlutfall innflytjenda af íbúafjölda 2020

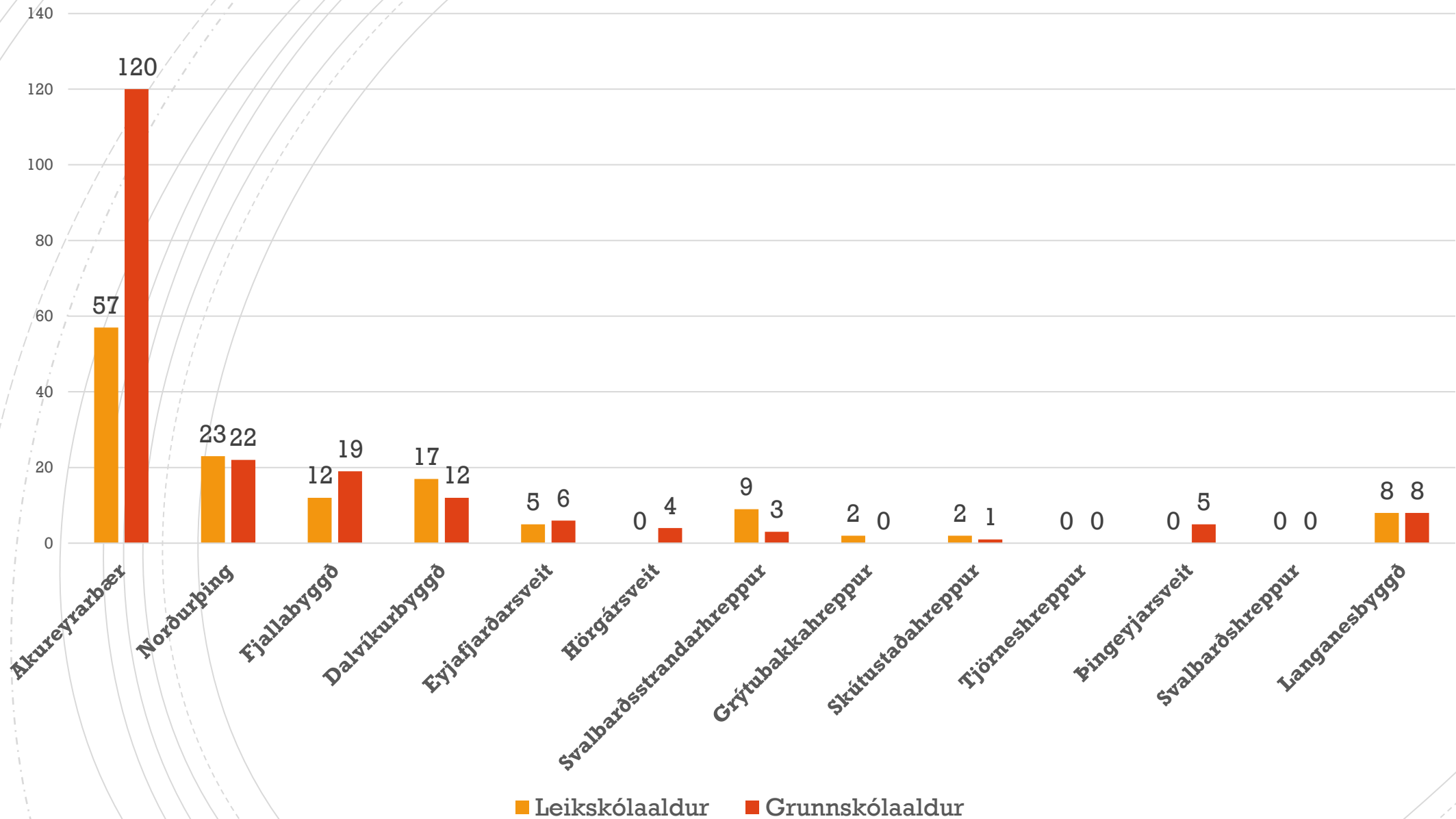
50 eða fleiri innflytjendur af sama þjóðerni - 2020

Fjöldi þjóðerna í sveitarfélögunum 2020
Fjöldi þjóðerna þar sem eru 10 einstaklingar eða fleiri

Fjöldi barna 0 - 17 ára 2020

Mikilvægi aðlögunar

- Innflytjendur eru langt í frá einsleitur hópur, heldur ólíkt fólk frá mörgum þjóðlöndum, með ólíkan menningarlegan bakgrunn, ólíka trú, mismunandi skoðanir og viðhorf. Til allra þessara þátta þarf að líta þegar aðlögun að samfélagi er skipulögð á hverju svæði fyrir sig. Þá er einnig mikilvægt að hafa í huga að aðlögun þarf að vera gagnkvæm og þeir íbúar sem fyrir eru þurfa að aðlagast breyttu samfélagi, sérstaklega þar sem innflytjendur eru orðnir stór hluti íbúa, eins og víða er á landsbyggðinni.

Gagnkvæm aðlögun - virðing

- Innflytjendur þurfa einnig að átta sig á menningu, trú, siðum og venjum Íslendinga og bera virðingu fyrir þeim. Fræðsla og skilningur er lykill að gagnkvæmri virðingu íbúa hvers samfélags sem gerir þeim kleift að lifa í sátt og samlyndi, þrátt fyrir ólíkan bakgrunn, trú og viðhorf til lífsins.

Suðupottur hugmynda

- Þar sem ólíkir menningarheimar mætast verður gjarnan til suðupottur hugmynda og þannig fæst önnur og ný sýn á verkefni og umhverfi hins daglega lífs. Í þessu felst styrkur hvers samfélags, ef það nýtir sér fjölbreyttan mannauð með jákvæðu hugarfari.

Samráð ábyrgðaraðila

- Starfshópurinn leggur til að sem hluta af þessari stefnu verði samþykkt að Eyþing kalli saman ábyrgðaraðila sveitarfélaga um málefni innflytjenda einu sinni á ári til að vega og meta þjónustu við innflytjendur og hvað megi betur gera. Niðurstöður fundar séu teknar saman, gerðar opinberar og geti þannig verið hluti af umbótaáætlunum sveitarfélaga á svæðinu.

Leiðarljós

- Lykillinn að íslensku samfélagi er kunnátta í íslensku, þekking á íslensku samfélagi og gildi fjölmennningar.

Framtíðarsýn

- Grunnngildi samfélagsins einkennast af víðsýni, virðingu og samkennd þar sem litið er á ólíkan bakgrunn íbúanna sem auðlind. Samfélagið tekur vel á móti innflytjendum og styður þá til góðra verka, en væntir þess að allir virði menningu og siði þess samfélags sem þeir kjósa að búa í.

Meginstefna

- Að allir íbúar sveitarfélaganna njóti jafnra tækifæra og verði virkir þátttakendur í samfélaginu á sem flestum sviðum mannlífsins. Að innflytjendur skynji að þeir séu velkomnir og að þeir búi við öryggi.

Von er ekki aðferð!

Aðgerða er þörf!

Takk fyrir!

